

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V sredo 7. Mali travna 1847.

List 14.

Kaj je čudo?

(Smešnica po némškem Antona baróna Klesheima.)

De s slamo v glavi marsikdo
Si misli, de vse vé;
De zjutraj sončni je izhod,
Reči so stare že.

De včasi je na nebu kaj,
Kar zvezde svit imá,
In zvezdogledam um kalí,
Se še zgoditi zná.

De spréze ljubica komú,
To je navada zdaj,
De marsiktera vlačí ploh,
Zgodí se tudi kdaj.

De starcu večkrat se sercé
Ko goba v persih vžgè,
Na svetu to zaljubljenim
Nikdár ni čudo šè.

Al če denarjev prosi kdo
Te lé za osim dni,
In vérne ti jih v štirih žé,
To se mi -- čudo zdí.

Malavašič.

Vsim kmetovavcam na pomislik.

Brez dvoma se je veliko kmetovavcov popraševalo, kaj bi bilo storiti, če bi utegnil krompir letas gnjiti kakor lanjsko leto:

Pervič, de s krompirjem obsajene njive brez kaj pridelka donesti ne ostanejo;

drugič, de ljudje za živež zopet v drenj ne pridejo, in

tretjič, de bo domače živali, sosebno pa prešiče, s čim debeliti.

Glasí se od več krajev, de je krompir že več let zapored sognjil, in de so ga semtertje clo nehali saditi, torej je kmetovavcam dobro pomisliti, kakó se bo prihodnje shajalo, če krompirja ne bo.

Ne smemo misliti, de bi nas ta žlahtni sad popolnoma zapustil, marveč moramo terdno zaupati, de nam bode za poboljšanje naših dohodkov neutrudljivo skerbno vladarstvo krompirjeviga semena iz njegovih prvih krajev, to je iz Amerike, preskerbelo, če bi se primerilo, de ne bode iz tukejšniga semena ali sadeža mogoče zdraviga sadu

pridelati. Pa vender je potreba, de v dvomu, ali bo krompir letas donesel ali ne, prevdarimo, s čim se bomo preživili, če bi utegnil krompir zopet gnjiti. Skerbni človek se še ni nikdar kesal. Notranji Krajci imajo od nekdanj navado, med krompir fežol ali turšico saditi, in če eno ne donese, donese drugo, ktero da vžitek od njive, plača semena in obdelovanje. Kaj pa, moji dragi sokmetovavci, če bi poskusili vse te tri sadeže ob enim, nemalo reji vkup, vsejati?

Če bo krompir dobro rasel, nam ne bo za majhno zgubo turščeniga in fežoloviga semena nič mar, kér nam jo bo obilni krompirjevi pridelk dovoljno poplačal. Če pa bode krompirjevec medlo in bolešno rasel, bosta turšica in fežol dovelj prostora imela, se razrasti, in bogat pridelk donesti.

Za tako zmesno sejanje je posebno priporočila vredna feržolica po imeni samosetnik, ktero posamič sajena, nar menj čovelj narazen, brez natiča po 400 tudi 600 zern donese, drobno kožo ima, in se naglo skuha. Po nemško ji pravijo: „sto za eno“ to je: Hundert für Eine: Dobí se, kar vémo, v Ljubljani pri dohtarji Orlu, v Višnji gori pri gospodu Šparovcu, v Ribniškem gradu, i. t. d.

Tudi se ne bo kesal, kdor bo po primeri svoje družine kavelj ali zemeljskih kolerab, in po primeri pitavne živine bele ali pisane pése nasadil. Perva je prijetna in tečna jed za ljudi, ktera se derží do družiga leta; pésa pa živini dobro tekne, se tudi dolgo da hraniti, in kar je še narboljši, de se ji smé po tri-tudi šterikrat skor vse perje odtergati, brez de bi jo tó v rasti kaj preveč zaderžalo. To perje je silno prijetna piča za živino, in pésa je kuhana tudi za ljudi dobra jed.

Orlovski.

Brana z valjarjem skljenjena, de se žitno seme práv zavleče.

Gotovo se marsikterimu kmetovavcu čudno zdí, de žita tako malo pridelka dajo, akoravno se vsaktero žito razraste, de vsako zerno po več bilk in klasov napravi, in sleherni klas po 8, 12, 20 do 70 zern da.